

ΕΠΟΠΤΕΙΑ: Γιατί στα χαρακώματα και πάλι

ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Επιχειρήματα / ΤΕΥΧΟΣ 1 ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2017

<https://epopteia.gr/913/epoptia-giati-sta-charakomata-ke-pal/>

Πέρασαν πάνω από είκοσι χρόνια σιωπής, και η Εποπτεία ξανά κυκλοφορεί. Το μηνιαίο περιοδικό που τιμήθηκε ως ένα από τα δέκα καλύτερα περιοδικά της Ευρώπης στο Λονδίνο και τη Λισσαβόνα, το περιοδικό που πάλεψε ενάντια στον ολοκληρωτισμό για μιαν ελεύθερη κοινωνία, για την ένωση της Ευρώπης και τον σεβασμό της παιδείας, έρχεται και πάλι να υψώσει τη φωνή του. Έρχεται για να υπερασπίσει όχι μιαν ιδεολογία αλλά ιδεώδη, όχι ένα κόμμα αλλά την πολιτική συγκρότηση της κοινωνίας. Όλοι σχεδόν βλέπουμε πως η κοινωνία τείνει να αντικατασταθεί από το απροσδιόριστο σύνολο, και το πολύ που του ζητούν είναι να μένει χαλαρό.

Η Εποπτεία θέλει να μιλήσει και πάλι, για να υπερασπίσει την ελευθερία που δεν ταυτίζεται με το “κάνω ό,τι θέλω”. Αυτή η αντίληψη, καθώς ο Πλάτων έδειξε, εις μεγάλην δουλείαν μετατρέπεται. Δεν είναι βόμβες μολότοφ η ελευθερία, αλλά φλόγα ευθύνης. Είναι ευθύνη και υπεράσπιση των δικαιωμάτων του άλλου ως ανθρώπου, ως οικογένειας, ως κοινωνίας, ως έθνους.

Ετούτη την ώρα, σε όλη την Ευρώπη και ιδιαίτερα στην Ελλάδα, το όραμα της ευρωπαϊκής ενότητας κινδυνεύει να μείνει παράλυτο. Στην Ελλάδα έχουμε μιαν ιδιαίτερη κατάσταση, επικίνδυνη διότι δίνει λαβή στον βαθειά ριζωμένο αντιευρωπαϊσμό των οργανωσιακών της θρησκείας και των καθηλωμένων της αριστεράς. Αλλά πέραν αυτών, μεγάλο μέρος των Ευρωπαίων δεν αισθάνονται την Ένωση ως το ίδιο τους το μέλλον, δεν νιώθουν πως χωρίς την ένωσή τους θα χάσουν κάθε κατάκτησή τους στο οικονομικό, και άρα στο κοινωνικό και πολιτικό επίπεδό τους.

Οι λαοί της Ευρώπης -και βεβαίως ανήκουμε σε αυτούς- καλούνται

να συνειδητοποιήσουν ότι η εποχή του έθνους- κράτους ανήκει πλέον στα αζήτητα της ιστορίας, όπως η αποικιοκρατία ή η επαναφορά των Αψβούργων. Θέλουμε να ισχυροποιήσουμε την ένωση της Ευρώπης, γιατί η διάλυσή της είναι διάλυσή μας. Την θέλουμε όμως όχι υπερκράτος, αλλά ένωση με κοινοτικό πνεύμα, με δομές δημοκρατικές. Ασφαλώς δεν θα σταθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση αν δεν στηρίξει την οικονομία της. Αλλά πρέπει να το νιώσουμε όλοι ότι η Ένωση δεν θα έχει νόημα αν μείνει μόνο ισοσκελισμένος και αναπτυξιακός προϋπολογισμός. Η ένωση της Ευρώπης θα έχει νόημα μόνον εφ' όσον και στον βαθμό που στηρίζει την κοινωνία, τη μόρφωση, την προοπτική.

Αυτή την περίοδο η Ευρώπη δοκιμάζεται πέραν των άλλων και από την πλημμυρίδα του ισλάμ, η οποία ενισχύει τον αντιευρωπαϊσμό των λαών. Το πρόβλημα είναι πραγματικό και μεγάλο. Η Ευρώπη πρέπει να υπερασπίσει την οντότητά της, την ιστορική της άρθρωση. Είμαστε ενάντια στον ρατσισμό, αλλά θέλουμε οι μετανάστες να υπακούουν αποκλειστικά και μόνο στους κανόνες δικαίου της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Αυτό είναι προϋπόθεση για την ένταξή τους στην κοινωνία μας. Θέλουμε οι μετανάστες να ενταχθούν στην κοινωνία μας, όχι -κατηγορηματικά όχι- να ενταχθούμε εμείς στη δική τους.

Ο σημερινός κόσμος διαμορφώνει με γρήγορα βήματα το πλαίσιο της μετάβασής του στην ψηφιακή εποχή. Είναι φανερό ότι γεννιέται ένας κόσμος με κριτήρια διαφορετικά από την εποχή του Γουτεμβέργιου. Αυτό σημαίνει ότι περιμένουμε σεισμικές αλλαγές στις αντιλήψεις και τη συνείδηση του κόσμου μας, κι αυτό οδηγεί σε ριζικές ανατροπές στον τρόπο ζωής όλων μας. Σημαίνει ότι χρειαζόμαστε όσο ποτέ άλλοτε ισχυρή παιδεία. Κανένας θεσμός δε κρατά στην Ευρώπη τόσους αιώνες όσο η εκπαίδευση. Κανένας θεσμός δεν έχει κατορθώσει να δίνει παιδεία όσο το σχολείο.

Αυτό θεωρούμε ως λόγο επανέκδοσης της Εποπτείας: να στηρίζει τον δημιουργό, να στηρίζει την ελευθερία, να στηρίζει τη μόρφωση.

Η Εποπτεία ήταν μηνιαίο περιοδικό από το 1976 έως το 1991, και από κει ως το 1994 τετραμηνιαίο. Αναγνωρίστηκε ως ένα από τα σημαντικότερα περιοδικά της Ευρώπης σε Συνέδριο του *European Association for Cultural Affairs* (Λονδίνο, 1985) και στο Συνέδριο του *Freedom House* (Παν. της Λισσαβόνα, 1990).